

22.1.2022

**Etelä-Suomen aluehallintovirasto**  
**Ympäristöluvut**  
**PL 1, 13035 AVI**

**ASIA: VENELAITURIEN RAKENTAMINEN PAPPILANNIEMEEN JA VALMISTELULUPA, HATTULA**

Hakija: Laertes Oy

Dnro: ESAVI/40963/2022

**Muistutus Pappilanniemen venelaiturien rakentamisen lupahakemuksesta**

Mierolan vesiosakaskunta kokoontui 17.1.2023 ja käsitteli kokouksessa Hattulan kunnan Pappilanniemen venelaiturin rakentamisen lupahakemusta. Lupahakemuksessa esitetyt venelaiturit sijoittuvat vesiosakaskunnan omistamalle vesialueelle. Vesiosakaskunnan päätöksellä yhdistys antaa lupahakemuksesta seuraavan muistutuksen.

Osakaskunnan tahtotila on, että kuulutuksessa esitettyä lupahakemusta ei hyväksytä. Vesiosakaskunta katsoo, että esitetty sijainti ei ole sopiva venesatamalle. Perusteina yhdistyksen kielteiselle kannalle ovat Mierolan vesistöalueen vesiliikenteen turvallisuusongelmat, hankkeesta aiheutuvat merkittävät haitat asutukselle ja alueen virkistyskäytölle sekä luonto- ja maisema-arvoille koituvat menetykset. Vesiosakaskunta huomauttaa myös, että omistamallamme vesialueelle on jo Mierolan kotivenesatama. Osakaskunta katsoo, että toisen venesataman osoittaminen Mierolan vesiosakaskunnan alueelle sijaintiin, jota yhdistys ei hyväksy, ei ole oikeudenmukaista.

Osakaskunta katsoo, että hakijalle ei tule myöntää asiassa valmistelulupaa ennen kuin hankkeen toteutumisen edellytyksiä, hankkeen vaikutuksia sekä yhteisvaikutuksia on riittävästi selvitetty ja arvioitu.

**Turvallisuusongelmat**

Mierolan mutka ja kapeikkoalue on näkyvyysrajoitteiden takia haastava sijainti vesiliikenteelle. Kapeimmillaan 50 metriä leveässä vesistön kohdassa sijaitsee Pappilanniemen asutuskeskus, ja uimalaitureita on molemmin puolin rantaa. Alueella liikkuu uimareita, suppailijoita ja meloijia veneiden ja vesiskoottereiden lisäksi. Kesäisin lasten on nähty uivan veneväylän poikki vastarannalle.

Uusi venesatama Koreilanlahdella tulisi lisäämään vesiliikennettä ja alueen turvallisuusongelmia entisestään. Suunniteltu kausilaituri tulisi lähelle vilkasta vene- ja laivaväylää, mistä on suoranaista haittaa ja vaaraa vesiliikenteelle. Satama tulisi todennäköisesti myös vaikeuttamaan väylän käyttämistä Mierolan mutkassa.

Alueella on voimassa vesiliikenteen nopeusrajoitus, joka on 9 kilometriä tunnissa. Tämä rajoitus jää suurimmalta osalta veneilijöistä ja vesiskoottereilla liikkujilta huomaamatta tai

noudattamatta, mikä lisää entisestään turvallisuusriskejä kohdassa, johon tulisi vielä poikittaista liikennettä sataman suunnasta. Törmäysriski kapeikossa on jo nykyisin suuri.

Vesiosakaskunta huomauttaa, että alueen nopeusrajoituskyltti on huonolla sijainnilla kasvillisuuden peitossa, ja se alkaa vasta kapeimmassa kohdassa Pappilanniemen asutuskeskuksen edustalla (Hämeenlinnan suunnalta tultaessa). Tämä johtaa siihen, että suuri osa veneilijöistä hidastaa nopeuttaan liian myöhään. Rajoitusalue ja kyltti pitäisi siirtää etelämmäksi Poransaaren kohdalle näkyvämmälle paikalle, mistä Mierolan kapeikkoalue alkaa.

### **Haitat alueen asutukselle ja virkistyskäytölle**

Vesiosakaskunta katsoo, että satamatoiminnasta on merkittävää haittaa alueen viihtyisyyteen asutusalueena sekä kunnan yhteisenä virkistysalueena. Venesatama sijoittuu asutusalueiden välittömään läheisyyteen. Asukkaat sekä kunnan yhteisen ranta-alueen käyttäjät tulisivat kärsimään satamatoiminnan aiheuttamasta meluhaitoista, liikenteen lisääntymisestä, vesien likaantumisesta ja sekoittumisesta. Jo nykyisin veneliikenteestä aiheutuu alueella merkittävää meluhaittaa toukokuusta elokuun loppuun saakka. Kapeikkoalueelta kantautuvat, erityisesti ylinopeutta ajavien veneiden ja vesiskoottereiden äänet ovat ajoittain niin voimakkaita, että keskustelu ranta-alueella on mahdotonta.

Suunnitellun sataman vieressä on kunnan uimaranta ja -laituri. Kauniissa luonnon maisemassa sijaitseva Pappilanniemen uimaranta on itsessään arvokas alueen asukkaille. Jatkossa uimaranta tulisi olemaan poijuköysillä erotettu osa satama-aluetta. Todennäköisesti uimalaituri ei olisi sataman rakentamisen jälkeen enää käyttökelpoinen meluhaitoista, turvallisuusongelmista sekä vesien likaantumisesta johtuen. Satamatoiminnasta tulisi olemaan sekä paikallisia että laaja-alaisia haitallisia vaikutuksia alueen luonnon kauneuteen, ympäristön viihtyisyyteen ja maisemalliseen arvoon.

Vanajavesi on myös suosittu melontareitti. Melojat kulkevat alueella rannan myötäisesti, jotta kapeikkoon mahtuvat eri nopeuksilla kulkevat vesillä liikkujat. Venelaiturin tullessa lähelle veneväylää, mahdollisuudet kulkea kapealla vesireitillä heikentyvät entisestään. Satamasta tulisi olemaan haittaa alueen kalastusmahdollisuuksille. Monet veneilijät pysähtyvät nykyisin kalastamaan Koreilanlahdella ja kapeikkoalueella.

Yhteenvedon vesiosakaskunta katsoo, että satamatoiminta alueella heikentää asuinalueen viihtyisyyttä, rajoittaa rannan ja vesistöalueen käyttömahdollisuuksia ja on yhteisen edun vastainen.

### **Maisemavaikutukset**

Vesiosakaskunta katsoo, että hakemuksessa esitetty kausipaikkalaituri on liian suuri suhteessa sijaintiin ja maisemaan. Venesatama alueella tulisi vähentämään alueen kulttuuri- ja maisema-arvoja olennaisesti. Hankkeen selvityksissä ei ole huomioitu alueen maisema-arvoja eikä vaikutuksia niihin. Alue on valtakunnallisesti arvokasta Vanajaveden laakson maisema-aluetta. Pappilanniemen ja Koreilanlahden alueella on maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Laiturin pituus ja laajuus tekee siitä liian hallitsevan alueella, jolla on erityistä maisemallista arvoa. Venelaitureiden rakentamisesta maisemallisesti erittäin arvokkaaseen sijaintiin tulee saada arviot Hämeen ELY-keskuksesta sekä Hämeen liitolta.

Hankkeesta koituvat maisemahaitat ovat huomattavat. Lupahakemuksessa esitetty 100 metriä pitkä laituri estää pahimmillaan näkyvyyden sekä Pappilanniemeen että Koreilanlahdelle. Maisemahaitta koskee myös Koreilanlahtea, josta avautuu maisema Hattulan kirkon suuntaan.

Laiturin rakentaminen alueella vaatii maisemavaikutusten ja veneväylän läheisyyden vuoksi erityislupaa myös yksityishenkilöiltä, kun laiturin pituus ylittää tietyn rajan. Tästä syystä ei ole oikeudenmukaista, että alueella myönnettäisiin lupa 100 metriä pitkän venelaiturin rakentamiseen.

### **Luontovaikutukset**

Venesataman rakennuspaikka on luonnontilaista aluetta, jossa on todettu erityisiä luontoarvoja. Suunniteltu alue ei ole tästä syystä sopiva satama-alueeksi. Satama alue tulisi muuttamaan ja vahingoittamaan alueen luonnon ja vesistön tilaa. Rakennuspaikassa on todettu runsaasti havaintoja viitasammakosta, joka on koko maassa rauhoitettu laji. Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin IV-liitteen laji, jonka suojelukeinona on tiukka suojelu. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä ja lajin suojelutaso on pyrittävä säilyttämään tai palauttamaan. Poikkeuksen tästä linjauksesta voivat saada yhteiskunnallisesti merkittävät hankkeet, jotka palvelevat yleistä etua. Yksityisen elinkeinon harjoittajan sekä yhden harrastajaryhmän käyttöön varattu, suljettu satama ei ole vesiosakaskunnan näkemyksen mukaan yleistä etua palveleva hanke, joka sallisi poikkeuksen tiukasti suojeltavan lajin huomioimisesta. Yhdistys katsoo, että hanke rajoittaa rannan muuta käyttöä, ja sen vaikutus yleiseen etuun on kielteinen. Hankkeessa on otettu puutteellisesti huomioon viitasammakon vaatimukset. Veneliikenne lisääntyisi lahden alueella, mikä lisäisi polttoaine- ja öljypäästöjä, pohjan sekoittumista, melua ja rannan eroosiota, ja haittaisi merkittävästi sammakonkuttua ja lintujen pesintää.

Koreilanlahti on linnustollisesti arvokasta aluetta, jossa esiintyy ja pesii kymmeniä eri lajeja kuten kaulushaikara, kurki, silkkiuikku, laulujoutsen, nokikana ja ruskosuohaukka, pikkulokki, naurulokki, kalalokki, kalatiira, nuolihaukka, kanahaukka, varpushaukka. Alue on myös erittäin uhanalaisen tukkasotkan pesimäaluetta. Satamatoiminnasta aiheutuva veden sekoittuminen ja korkeat aallot sekä melu on erityisen haitallista lintujen pesinnälle keväisin ja kesällä. Alueella on havaintoja myös huuhekajasta, viirupöllöstä, lehtopöllöstä ja varpuspöllöstä sekä kalasääskestä. Lisäksi lirot, allihaahka ja merimetso viihtyvät alueella, samoin kuin peltosirkku.

Mierolanvirralla ja Koreilanahdella on havaittu eri simpukkalajeja ja Suomessa äärimmäisen uhanalaista ankeriasta, ja alueella tehdään lumikko havaintoja talvisin. Saukko pesii ja elää koko Mierolanvirran ja Koreilanlahden alueella.

Kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian mukaan luontokato tulisi Suomessa pysäyttää vuoteen 2030 mennessä. Venesataman rakentaminen alueelle, jossa ei todeta erityisiä luontoarvoja palvelisi parhaiten tätä tavoitetta.

### **Venepaikkoihin liittyvät selvitystarpeet**

Kunnan tulisi käyttää harkintaa näin merkittävän venesataman osoittamisessa kunnan alueella, vaikka kunnassa on pulaa venepaikoista. Hattulan nykyisistä satama-alueista ja niiden kehittämistarpeista tulisi tehdä selvitys, ennen kuin uutta satamaa ehdotetaan

rakennettavaksi luonnontilaiselle alueelle, jossa sataman toteutuminen johtaisi merkittäviin haittoihin ja turvallisuusongelmiin. Hattulan kunnassa on nykyisin toistasataa vuokrattavaa venepaikkaa Mierolan kotisatamassa, Eerolassa, Poransaassa ja Saarelassa. Näissä paikoissa voisi olla mahdollista lisätä paikkojen määrää isommilla laitureilla. Katinalassa on myös tunnistettu erinomainen laituripaikka, mutta se vaatisi ruoppaamista.

### **Venelaitureiden toteuttaminen**

Vesiosakaskunta katsoo, että Koreilanlahti ei ole sovelias merkittävän satamatoiminnan alueeksi rakennusteknisesti. ELY-keskuksen mukaan alueelle ei voi luontoarvojen vuoksi rakentaa kiinteitä laiturirakenteita. Ranta-alue, johon ei voi luontoarvojen vuoksi rakentaa kiinteitä laiturirakennelmia, ei sovellu suuruusluokaltaan merkittävään venesatamakäyttöön. Alueelle puhaltaa myrskyjen aikaan voimakas pohjoistuuli ja veden virtaus on voimakasta, mikä voi aiheuttaa laiturivahinkoja.

### **Vesiosakaskunnan vaatimukset**

Mikäli venelaiturihanke kielteisestä kannastamme ja merkittävistä haitoista, puuttuvista ja puutteellisista selvityksistä huolimatta toteutuu, vesiosakaskunta tulee kyseenalaistamaan vesialueen vuokraamisen satamatoimintaan.

Vesiosakaskunta vaatii tässä tapauksessa, että laiturit toteutetaan merkittävästi pienempinä, vähemmällä venepaikkamäärällä ja osittain rannansuuntaisesti, jotta laiturit eivät tule niin lähelle veneväylää, eivätkä hallitse maisemaa. Venepaikan vuokraajille tulee kertoa alueella olevista rajoituksista, turvallisuudesta ja esimerkiksi vesiskootterikiellosta (saa ajaa vain veneväylällä, eikä pyöriä lahdella tai ylipäättänsä väylän ulkopuolella). Alueella on ympärivuotista asutusta, kiinteistökohtaisia laitureita ja muita vesilläliikkujiä (uimarit, suppailijat, melojat jne.), minkä takia on tärkeää, että liikutaan rajoitusten mukaan ja veneväylällä, jotta yhteentörmäyksiltä vältytään. Laiturin valvonta ja jätehuolto on myös järjestettävä tarkoituksenmukaisesti, jotta ehkäistään haittoja asukkaille ja muille vesilläliikkuville esimerkiksi metelöinnistä, roskaamisesta tai muusta sellaisesta.

Satamatoiminnasta aiheutuu todennäköisesti ympäristövahinkoja, kun veneistä vuotaa öljyä veteen. Vesiosakaskunta vaatii alueelle säännöllistä vedenlaadun seurainta, koska alueen välittömässä läheisyydessä on uimarantoja ja lintujen pesintäalueita.

Vesiosakaskunta ei hyväksy vierasvenelaiturin rakentamista alueelle, eikä halua alueelle veneiden polttoaineen jakeluasemaa. Vierasvenepaikat lisäävät entisestään vesiliikennettä ja meluhaittoja asukkaille ja ranta-alueen virkistyskäyttäjille.

Vesiosakaskunta katsoo, että alueen vuokrasopimuksessa esitetty vuokra-aika on liian pitkä. Osakaskunta vastustaa vesiosakaskunnan vesialueen vuokraamista satamatoimintaan, ja yhden harrastajaryhmän käyttöön, 30 vuodeksi.

### **Yhteenveto**

Vesiosakaskunta vastustaa alueen rakentamista venesatamaksi edellä mainituista syistä. Venesataman sijainnille ja venepaikoille on etsittävä parempaa vaihtoehtoa. Venesataman rakentaminen esitettyyn sijaintiin vaarantaa alueen vesiliikenteen ja vesilläliikkujiin

turvallisuuden ja aiheuttaa jatkuvaa ja peruuttamatonta haittaa asuinympäristölle ja alueen virkistyskäytölle sekä luonto- ja maisema-arvoille. Osakaskunta katsoo, että venesataman rakentamisesta alueelle koituvat menetykset ja haitat ovat suuret suhteessa hankkeesta saataviin etuihin. Sataman rakentaminen alueelle on yleistä etua loukkaavaa.

Venelaitureiden rakentamisen edellytyksiä, alueen vesiliikenteen turvallisuustilannetta sekä hankkeen luonto- ja maisemavaikutuksia on arvioitava tarkemmin. Mierolan mutkan soveltumisesta merkittäväksi venesatamaksi sekä sataman vaikutuksista vesiliikenteen turvallisuuteen tulee saada Traficommin sekä Uudenmaan ELY-keskuksen kanta. Rakentamisesta ja satamatoiminnasta aiheutuvia vaikutuksia alueen viitasammakolle ja linnustolle tulee selvittää tarkemmin. Hankkeessa tulee tehdä selvitykset maisemavaikutuksista valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella ja maakunnallisesti arvokkaassa rakennetussa kulttuuriympäristössä. Venesataman maisemavaikutuksista ja yhteisvaikutuksista tulee pyytää Hämeen ELY-keskuksen ja maakuntaliiton näkemys. Hankkeesta tulisi aiheutumaan monenlaisia merkittäviä haittoja, minkä vuoksi hankkeen yhteisvaikutuksia tulee arvioida kokonaisuutena.

### **Yhteystiedot**

Santeri Kallio, [santeri.kallio@pohjola.fi](mailto:santeri.kallio@pohjola.fi)

Mierolan vesiosakaskunnan hoitokunnan puheenjohtaja ja yhteyshenkilö

Petteri Kuusterä  
Kokouksen sihteeri

Johanna Kuusterä  
Osakas